

My dva

Jeníček si sundal tu bundu, co jsem mu koupil za peníze od Fedi u Vietnamce, a je zase skoro modrej. Byla to nejteplejší bunda, co tam měl, a stejně má Jeníček pořád zmrzlý prsty, i v rukavicích. Když ho máma přinesla domů z porodnice, byl tak malinkatej, že jsem se pořád bál, že se mi ztratí. Chodil jsem kontrolovat, jestli je živěj, zdál se mi jako panenka. Feďa mě pořád posílal na dvůr, bál se, že ho umačkám, pamatuju si, že bylo horký léto, vedro, Jeníček zabalenej ve fusaku, možná proto nemá rád zimu. Když začal chodit, dovolovali mi, abych s ním šel na dvůr. Uhoupal jsem ho v kočáru vzadu za domem, za sušákama. Je tam dřevěná kůlna, trochu už rozpadlá, a v ní je zaparkovaná stará škodovka stodvacítka. Teda, už nemá kola a je zrezlá, ale pořád v ní jsou trochu pérovací křesla a voní to v ní po benzínu a za volantem napravo má tachometr, na kterým je napsáno 32 854 km, a já jsem si našel v mapě světa, že ta škodovka musela dojet až do Sydney v Austrálii. Jednou, až budem velký, koupím si škodovku a pojedu do Sydney a přes oceán popluju velkou nákladní lodí. Ta cesta lodí do Austrálie, ke klokanům, jak říká Feďa, trvá několik tejdnu. A Jeníčka vezmu s sebou.

Ze školy chodím kolem Igyho drogerie (vždycky na mě koulí očima oba, on i jeho brácha, a já nikdy nevím, kterej je kterej) pro housky ke Kádnerům. Je to na rohu kousek od školy, mají tam velkej skleněnej

pult a za ním různý sladkosti, který já nemám rád, kupuju si tam velkou bílou pletenou housku a někdy, když mi dá Mártý, tak ještě taveňák a fotbalisty. Fotbalistů mám mraky, nosí mi je Feďa a pak ve třídě vyměňujeme. Mě už to ani nebaví, sbírat fotbalisty, mám od každýho nejmíň pět, ale daj se dobře měnit za svačinu s malýma, a někdy i za peníze. U Kádnerů se ani nepřiblížím k tetě Šaškovy, která tam většinou sedí za umělohmotným stolečkem a vždycky se mě zeptá, jak se má tatínek, a já nikdy nevím, co mám odpovědět. Ona to myslí dobře, chodí do kostela a modlí se za nás, chodí tam každý den, ale je to strašná klepna, pořád se vyptává, všem to říká a před náma dělá jakoby nic. A v kostele prej vždycky vzdychá, že jsme chudáci děti, a chce Feđu udat na sociálce.

Sociálka k nám chodí i bez toho. Ale dovnitř se neodvážej. Stojej na prahu a přešlapujou. Máma stojí taky na prahu a říká, že všechno je dobrý. A oni vědí, že není, a máma taky ví, že ne. Někdy nás zastaví před barákem a ptají se, jestli máme co jíst a jestli máme doma čisto. K jídlu se vždycky něco najde. A doma čisto je, to jo. Máma uklízí, myje podlahu starýma tričkama. A někdy i pere záclony. Když nakoupím, jen tak se toulám městem. Občas něco najdu, ale většinou vylezu na strom na hřbitově a rozhlížím se po krajině. Tady je vidět až ke kopcům. V kopcích bych chtěl jednou žít. Máma mi jednou říkala, že můj pravej táta byl z kopců, z chudý rodiny. Měli chalupu a taky pole. A jinak nic. Když tvůj táta nepil, říkala máma, byl to hrozně hodnej člověk, on byl hodnej i tak, jenže pak jenom seděl v hospodě a chlastal a neměli jsme žádný peníze. To Feďa není hodnej, když chlastá. Je lítostivej a pak je taky vzteklej. Popadne mámu za ruku a kroutí ji, až má modřinu. A pak je mu to líto.

Záznam anonymního telefonátu
na policejní stanici v B. 27. února:

Dobrý den, já bych jen chtěla říct, že už delší dobu pozoruju tu dvojici opilců, co bydlí v bytovce směrem na O. Voni si choděj kupovat krabicový víno a někdy to vypijou jen tak na náměstí... Voni se pak perou a ty děcka se na to dívaj. A někdy choděj za školu, nemaj na cestu, jak ze sirotčince — hubený a špinavý, všude se flákaj a vyplí jim elektriku. Jak takovýhle lidi můžou mít děti. Měli byste jim je odebrat.

Zpráva o výsledku šetření

5. února 20..., rodina T.

Obsah podnětu: Podle anonymního udání chlapci A. (12 let) a J. (6 let) často chodí nedostatečně oblečení a nemají peníze na autobus. Jejich rodiče se o ně řádně nestarají. Děti celé dny běhají po městě nebo po lese, není jasné, zda jedí také teplé jídlo.

Skutková zjištění: Bytovka leží u silnice směrem z O. do B., na pozemku stojí několik kůlen a na dvoře se válí železné haraburdí a odpad. Rodina žije ve druhém patře v bytě kategorie C. Otec F. T., neléčený alkoholik, 2x trestaný za drobné krádeže a vykrádání chat, nepracuje, čtrnáctiletý syn z prvního manželství (matka alkoholička) je dočasně umístěn v nápravně-výchovném ústavu v Ch. (agrese, nedodržovaná školní docházka). Matka, zřejmě také alkoholička, hlášena na úřadu práce. Žijí v sociálním bytě.

Matka nás odmítá pozvat dál. Potvrzuje, že děti chodí pravidelně do školy a mají dost jídla i teplo. Na otázku, jak řeší vypnutý elektrický proud, říká, že topí v kamnech, jídlo vaří na plynovém sporáku a večer svítí svíčkami. Děti netrpí.

Před domem jsme potkali staršího bratra (12 let), který před námi utekl.

Závěr: Je třeba blíže kontaktovat rodiče a zjistit skutečný stav.

Únor je nejhorší měsíc v roce, sníh většinou sleze hned na konci ledna a země je ještě ledová a stro-my holé. Mám rád, jen když je ráno mlha a trochu jíní a všechno jako by změklo, světle hnědá hlína, ostrůvky loňský trávy svítí žlutě, na keřích a stromech zapomenutý loňský listí a občas ptačí zob nebo scvrklá trnka, kterou ještě ptáci nestačili ozobat, a cesta vypadá neskutečně, jako bys vcházel do snu a nevě-děl přesně, kde končí. Jenže dneska je spíš zataženo a studeně. Takhle nalehko člověk venku moc dlouho nevydrží, promrznu, i když jsem dvakrát tlustší než Jeníček. Včera mě napadlo, že bych měl na hřbitově nasbírat pár svíček, když už zas nemáme elektriku. Nemáme už ji od půlky ledna, ale teplo doma je, po-řád nosíme dřevo, Feďa někde sehnal malou železnou sekyrku, je ostrá jak čert, tak akorát do ruky. Chodí-me s ní osekávat soušky, co jsme porazili na podzim s Feďou v lese nade mlejnem. Na podzim jsme tam našli krásný souškovíště, tam vzadu, docela hlubo-ko v lese, a zeptali jsme se hajnýho, jestli to můžeme vyčistit. Nebo nevím, snad se Feďa zeptal, alespoň o tom mluvil. Soušky jsme pokáceli a teď je chodíme osekávat a řezat a taháme je na kárce každéj den do-mů. Jednou Feďa v tom lese usnul, tak jsem na tý ká-ře vezl jeho. Když se pak probudil v kůlně na dvoře, byla už noc, byl úplně zmatenej, vůbec nevěděl, kde je. Stáli jsme u okna, já, máma a Jeníček, a smáli se mu, jak se motal sem a tam a volal, Toničku, kde seš Tondo, já jsem asi zabloudil... vypadal jako strašidlo.

Hřbitov je kousek za školou, jen se musí přejít kři-žovatka a zahrnout k malýmu kostelu. Jedinej pro-blém je, že se hřbitov zavírá už ve čtyři, takže když

chci zůstat na svíčky, musím se vyhnout správci a zpátky jít zadem, přes bažinu a sídliště. A dávat si majzla, aby si mě nikdo nevšimnul. Na ten hřbitov kupodivu chodí dost lidí, i když není moc velké. Paní Jařábková tam chodí skoro každé den. Hrob pana Jařábka je úplně glanc, vždycky je tam nová kytka, každé den čerstvá. I v únoru, ona je chodí kupovat do květinářství. Říká se, že paní Jařábková má svého muže radši po smrti než v životě, že to byla hrozně protivná ženská, protože on pan Jařábek jezdil na dlouhé cesty kamionem a prej se obracel za každou sukni a ona na něj hrozně žárlila a pořád na něj vřískala. No a když jí umřel, převrátil se někde ve Francii s kamionem, tak ona si to hrozně vzala, teď jí to je líto, že byla tak žárlivá, tak ho aspoň chodí opečovávat po smrti. Paní Jařábková je fajn, protože na mě nikdy nic neřekne a nedělá lítostivé oči, to už vůbec. Prostě mě pozdraví a řekne, ahoj Toníku, a někdy v létě mi dá jen tak dvacku, abych jí skočil natrhat nějakou pěknou kytku, protože pod potokem směrem ke statku vzadu jsou takový velký nesekaný louky, a on měl Milda nejradši luční kvítí. Taky myslím, že paní Jařábková ve skutečnosti na smrt nežárlí, i když jsem ji několikrát slyšel potichu říkat, ty mrcho, tys mi ho ukradla.

Já vždycky nejdřív obejdu celý hřbitov a stavím se u Pepíka Kadlece, mého spolužáka, co umřel před dvěma lety na rakovinu. Bylo to hrozně divný, protože ještě v červnu s náma chodil do školy a vůbec nic mu nebylo, a pak najednou v září nepřišel. Pepa byl můj dobrý kamarád. Když jsme bydleli u babičky, chodili jsme spolu před panelák hrát kuličky. A nosil vždycky pruhovaný tričko, protože chtěl dělat kapitána dopravní lodi a vozit náklady přes oceán. Říkal, že i když je docela neduživej, tak že by se tím kapitánem

stát mohl, protože teď už není tak velkej zájem o loď, jsou totiž moc pomalý, a hlavně že by určitě udělal kapitánský zkoušky, protože to má v hlavě. Fakt byl moc chytřej, ještě chytřejší než já, a taky mě učil hrát šachy. Jeho táta ho vozil po nějakých turnajích, ale Pepíka to moc nebavilo.

Jednou jsme ho s Mártym vzali na Březinu a on tam v tý zadní tůni našel nějakou speciální žábu, která žije jen někde na jihu v Itálii, a nemohl tomu uvěřit, tak tu žabu s tátou odvezli do nějakýho ústavu a zjistili, že ji tu někdo musel vyhodit z terária nebo někomu utekla. A taky uměl pojmenovat každou trávu, co tam roste.

Tak Pepu pozdravím, a občas si vezmu nějakou svíčku. On jich má vždycky dost, na něho ještě nikdo nezapomněl, jako na některý jiný, co tady ležej. Pak obejdu celej hřbitov, a když náhodou někdo jde, dělám, že jdu na hrob svý babičky, ale ve skutečnosti tady babička neleží, vůbec nevím, kde je: Feďa tenkrát neměl na pohřeb, tak málem propadla státu. Ale teta jí nakonec myslím dala zpopelnit. No a nasbírám co nejvíc svíček. Nechodím často a беру vždycky po jedný. Já myslím, že ono to těm mrtvejům chybět nebude, a u nás z toho je vždycky světlo na tejden.

Pod hřbitovním kostelem je velká krypta, patří nějakým šlechticům, co jim patřil i místní zámek, ale jim ho nevrátili nebo ho snad někomu prodali. Ta krypta je jejich, ale jejich dědicové se o ní vůbec nestaraj. Právě včera jsem objevil, že se tam dá vlézt zadním okýnkem. Zdálo se mi, že jsem viděl správce hřbitova, a jak jsem se plížil kolem kostela, aby mě nenačapal, tak jsem si najednou všimnul toho malýho okýnka mezi velkou venkovní kryptou a kostelem a všechny ty svíčky jsem tam hodil. Víím, že tam jsou olověný rakve, jednou nám to vyprávěla učitelka, když mluvi-

la o těch šlechticích, co to tu kdysi spravovali. Dneska jsem se tím okýnkem protáhl docela snadno. Nechápu, že jsem si ho nikdy nevšiml, je ale opravdu dobře maskovaný. Bylo tam dost zatuchlo, taky jsou to docela starý mrtvoly, a když jsem rozsvítil, uviděl jsem fakt tři rakve. Jedna byla napůl odsunutá z podstavce a trochu nakloněná, jako by někdo chtěl odstrčit víko, ale ty druhý dvě stály vzorně na svém místě a byly celý zaprášený. Bylo tam napsáno Alfons P..., Johanna P... a Klára P..., no radši jsem posbíral svíčky a běžel pryč a do tý polootevřený rakve jsem se ani nepodíval, i když by mě docela zajímalo, jestli tam doopravdy ještě jsou kostry.

Už se těším na jaro, až začneme chodit na Březinu: mám totiž geniální plán. Z krypty jsem vylezl už skoro za tmy. Letěl jsem do školy jako blázen, abych ještě stihl vyzvednout Jeníčka. Měl dobrou náladu, protože mu Tůmová dala úplně nový pastelky a fixy. Šli jsme spolu švestkovkou, trochu mrzlo, ale vůbec to nevadilo. Včera jsme s Feďou byli v lese a natahali jsme několik kárek dříví, tak jsme věděli, že dneska se u nás zatopí, a dokonce bude i světlo: dneska a včera se mi podařilo nasbírat dohromady dvacet sedm svíček. Sedm velkých, patnáct malejch a pět takových těch lucerniček.